

Клеванський ЗДО №2(ясла-садок)

У
р
д
у
у

Консультація для педагогів

youtube.com/watch?v=2ZVgbABVK2M

«Розвивальне середовище не на показ, а для дітей»

Вихователь-метод

Захарчишина Н

Січень 2025р.

Сформувати в дитячому садку розвивальне середовище — означає створити атмосферу, що сприяє різнобічному розвитку дошкільників. Кожен педагогічний колектив розв'язує це завдання по-різному. Колеги з київського дитячого садка «Казка» розповіли, як і чим наповнюють різні осередки. Пропонуємо завітати до них на гостини та прихопити кілька ідей для себе

Значний вплив на розвиток дошкільників мають не лише дорослі, які їх виховують і навчають, а й середовище, в якому перебувають діти.

Облаштоване належним чином розвивальне середовище сприяє активності та самовдосконаленню кожної дитини, стимулює розвиток її здібностей і нахилів. Для того щоб дошкільники мали змогу втілювати свої творчі задуми у практичній діяльності, педагогічний колектив нашого дитячого садка намагається створити комфортне, насичене й динамічне розвивальне середовище. Яких вимог дотримуємося Розвивальне середовище має відповідати віковим особливостям дітей, давати їм змогу займатися різними видами активностей чи усамітнюватися, підтримувати ініціативу й самостійність і створювати емоційний добробут. Тому середовище в усіх вікових групах вихователі облаштовують відповідно до певних вимог. Насиченість.

Для того щоб зробити середовище насиченим, вихователі добирають матеріали й обладнання відповідно до теми, освітніх завдань та основної діяльності дітей:

у ранньому віці — предметна;

молодшому та середньому дошкільному — сюжетно-рольова гра;

старшому дошкільному — гра з правилами.

До кожного навчального року вихователі оновлюють і доповнюють розвивальне середовище. Динамічність. Розвивальне предметно-просторове середовище в нашому дитячому садку мобільне.

Так вихователі мають змогу змінювати його складові відповідно до освітньої ситуації, інтересів і можливостей дітей.

Середовище більшості груп містить три складові в такому співвідношенні, %:

робоча зона — 30;

зона активної діяльності — 50;

зона спокійної діяльності — 20.

У молодшій і середній групах на початку навчального року вихователі організують робочу зону відповідно до завдань і змісту освітньої програми. А також навчають дітей власноруч організувати простір для спільної активної діяльності та облаштовують місце для індивідуальної спокійної діяльності. Щоб відокремити різні осередки, використовують роздільники та маркери середовища. Старші дошкільники організують простір середовища самостійно з незначною допомогою дорослих.

Поліфункціональність. Усі об'єкти нашого розвивального середовища поліфункціональні, тобто виконують різні функції та розв'язують різні завдання. Тому діти мають змогу використовувати їх у різних видах діяльності. Такі предмети стимулюють взаємодію дорослих і дітей і їхню різноманітну активність, допомагають розвивати ігрову діяльність і поєднувати різні види діяльності. Зазвичай це природні матеріали, предмети-замінники та дитячі меблі. Варіативність передбачає наявність у групі різноманітних осередків і відповідних їм матеріалів, ігор, іграшок та обладнання. Щоб реалізувати цю вимогу, вихователі періодично змінюють у групі ігровий матеріал відповідно до теми чи події, додають нові предмети, які стимулюють ігрову, рухову, пізнавальну й дослідницьку активність дітей. Для того щоб іграшки не набридали дітям, розділяємо ігрові комплекти на кілька частин і змінюємо їх орієнтовно раз у три місяці. Так ігровий процес стає більш різноманітним та емоційно

насиченим, адже нові іграшки викликають творчий ентузіазм. А повернення до «старих» пробуджує спогади про колишні ігри, багато з яких діти хочуть повторити, але тепер вони можуть доповнити гру та внести в неї елементи нового досвіду. Доступність. У нашому дитячому садку дотримуємося принципу витягнутої руки дитини. Тобто всі іграшки, ігрове обладнання, матеріали та посібники розміщені в доступних для вихованців місцях, зокрема для дітей з особливими освітніми потребами. Безпечність. Усі елементи розвивального середовища надійні та безпечні. Вихователі використовують лише сертифіковану продукцію, яка відповідає санітарним вимогам і має психолого-педагогічну цінність. Чим і як наповнюємо Розвивальне предметно-просторове середовище групи структуруємо та наповнюємо відповідно до особливостей вихованців, їхніх інтересів і соціального досвіду. Об'єкти розвивального середовища відображають національно-культурні, кліматичні особливості та традиції регіону, а також відповідають необхідній тематиці. Ми намагаємося не пропонувати дітям муляжі реальних продуктів харчування, зменшені копії побутової техніки чи інструментів, адже вони суттєво збіднюють гру дітей. Натомість вихователі використовують предмети-замінники — неоформлені чи природні матеріали. Вони сприяють розвитку в дошкільників уяви та знаково-символічної функції мислення. Діти мають вільний доступ до цих матеріалів і самостійно їх використовують. Наприклад, вони вигадують сюжет гри, розподіляють ролі та пропонують варіанти, як застосовувати той чи той предмет у грі. У групах раннього віку вихователі віддають перевагу іграм і посібникам для сенсорного розвитку дітей. Окрім загальновідомих сенсорних іграшок на кшталт втулок, пірамідок, застібок та інших предметів для розвитку дрібної моторики, вихователі застосовують власноруч виготовлені й естетично оформлені великі сенсорні килимки різнобічної педагогічної спрямованості. Використовувати такі килимки можуть кілька дітей одночасно, що робить будь-яку діяльність цікавішою. Діти самостійно обирають сегмент для діяльності, а згодом можуть змінити один вид діяльності на другий, по черзі міняючись місцями. + Групове приміщення поділяємо на окремі осередки за допомогою спеціальних предметів — легких перегородок, ширм, геометричних модулів, лавок, великих клаптиків тканини тощо. Діти й вихователі можуть легко їх переміщувати — створювати нові зони чи перероблювати наявні. Це дає змогу оптимально використовувати площу приміщення та трансформувати його під конкретну гру. У кожній групі педагоги створюють різні осередки (рис.). У роботі з дошкільниками активно використовуємо ігри з піском та елементи пісочної анімації. Для цього в кабінеті практичного психолога облаштували пісочницю, дібрали тематичні набори дрібних іграшок і предметів. Ці матеріали практичний психолог використовує для діагностики та корекції психічного розвитку дошкільників, а також для того, щоб поліпшити адаптацію дітей раннього віку. Для того щоб детальніше ознайомитися з розвивальним середовищем нашого дитячого садка, перегляньте коротку відеоекскурсію.

Як оформлюємо приміщення + Особливу увагу ми приділяємо естетиці інтер'єру. Не маючи широкого матеріально-технічного оснащення, педагогічні працівники та батьки оформили інтер'єр за допомогою власної художньої творчості — фіранок, розпису стінних шаф, декоративних панно, ікебани, мережива тощо. Також створили затишні куточки з м'якими меблями та предметами домашнього інтер'єру. Під час різних режимних моментів як у приміщенні, так і на території вихователі застосовують музичний супровід, що створює сприятливий емоційний фон і знайомить дітей із найліпшими зразками музичного мистецтва. Усе це позитивно впливає на емоційний добробут дошкільників, формує в них почуття впевненості й захищеності. Стіни наших груп розмальовані нейтрально. Адже пейзажі, картини з казок чи фільмів швидко набридають і дітей, і дорослих, а прибрати їх складно — для цього потрібен ремонт. Тож вихователі розміщують на стінах заміні та зрозумілі для дошкільників прикраси та декоративні елементи. Старших дошкільників вихователі обов'язково залучають до оформлення приміщення своєї групи. Так вони орієнтуються не на власні естетичні вподобання, а на дитячі смаки та потреби. Отже, середовище у групі стає розвивальним, коли іграшки й обладнання відповідають віку й інтересам дітей. Вони мають давати змогу зайнятися будь-яким видом діяльності — розіграти з друзями побутову ситуацію, скласти конструктор чи побути наодинці. І щоб наші вихованці завжди мали вибір, ми не втомлюємося поліпшувати розвивальне середовище.